

Til lovforslag nr. L 190

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Børne- og Undervisningsudvalget den 24. maj 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om kommunale særlige tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge

[af ministeren for børn, undervisning og ligestilling (Ellen Trane Nørby)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 4 ændringsforslag til lovsaget. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling har stillet ændringsforslag nr. 3, og et mindretal i udvalget (EL, ALT, RV og SF) har stillet ændringsforslag nr. 1, 2 og 4.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 4. maj 2016 og var til 1. behandling den 11. maj 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Børne- og Undervisningsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 2 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og ministeren for børn, undervisning og ligestilling sendte den 23. marts 2016 dette udkast til udvalget, jf. BUU alm. del – bilag 139. Den 4. maj 2016 sendte ministeren for børn, undervisning og ligestilling de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget en skriftlig henvendelse fra Danmarks Lærerforening.

Ministeren for børn, undervisning og ligestilling har over for udvalget kommenteret den skriftlige henvendelse.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til ministeren for børn, undervisning og ligestilling til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (S, V, LA og KF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren stillede ændringsforslag. Flertallet vil stemme imod de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget støtter forslaget, men udtrykker bekymring over, at loven har været fremsat uden om forligskredsen og i øvrigt ligger uden for folkeskoleloven. Socialdemokratiet ønsker ikke, at det fremadrettet bliver praksis at fremsætte forslag på børne- og undervisningsområdet uden om forligskredsen og uden for folkeskoleloven. Socialdemokratiet hæfter sig derfor ved, at ministeren i udarbejdelsen af forslaget har imødekommet partiets krav om at indføre en solnedgangsklausul og dermed anerkende, at denne lov er et udtryk for en ekstraordinær situation og ikke udtryk for fremtidig praksis. Det har været en forudsætning for Socialdemokratiet at gøre loven midlertidig samt gennemføre en grundig evaluering, hvilket imødekommes af ministerens ændringer, hvormed loven ophæves efter 5 år, og en evaluering af lovens virkning afgives til Folketinget i 2019.

Desuden har det været afgørende for Socialdemokratiet, at ministeren har indarbejdet en række forbedringer efter partiets ønske, herunder at de nye særlige undervisningstilbud skal etableres i tæt tilknytning til uddannelsessystemet, hvad enten det er en folkeskole, 10. klasse eller ungdomsuddannelse, samtidig med at også de frie og private skoler skal tage en del af ansvaret. Yderligere er det blevet præciseret, at alle dele af uddannelsessystemet skal samarbejde og sammen med kommunerne finde de løsninger, der giver de bedste tilbud til de berørte børn og unge, ligesom undervisningstilbuddene skal kunne etableres på tværs af kommunegrænser, såfremt dette kan medvirke til et bedre undervisningstilbud.

Endelig hæfter Socialdemokratiet sig ved, at de særlige tilbud om grundskoleundervisning er en midlertidig mulighed for kommunerne, men at undervisningen fuldt ud skal stå mål med det, der almindeligvis kræves i folkeskolen, hvilket det forventes at regeringen løbende vil sikre. Det vil det, at kravene til personale svarer til de krav, der stilles til friskoler, også bidrage til. Hvad angår bekendtgørelsesændringen vedrørende modtagelsesklasser, jf. lovforslagets bemærkninger, vil Socialdemokratiet bemærke, at der også her må være tale om en midlertidig løsning, der skal give mere fleksibilitet til at løse den aktuelle situation, og at hensigten i det hele taget fortsat må være at benytte de eksisterende rammer for modtagelsesklasser så vidt muligt med henblik på at skabe det bedste grundlag for en vellykket integration.

Et *mindretal* i udvalget (DF, EL, ALT, RV og SF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet stemmer for de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at de stemmer imod lovforslaget, fordi det hverken er fugl eller fisk. Hvis man går ind for integration, virker forslaget mod hensigten, fordi det vil give asylbørnene dårligere sprogundervisning, og hvis man ikke går ind for integration af flygtninge, giver forslaget ikke asylbørnene de nødvendige kompetencer til, når de skal hjem igen. Ingen partier burde derfor kunne stemme ja til lovforslaget. Lovforslaget er udelukkende skabt for at spare penge i kommunerne, som sidder med ansvaret for de alt for mange flygtninge, der hver dag i de sidste mange år er væltet ind over grænserne på grund af de nuværende og tidligere regeringers slappe migrantpolitik. Det er forkert at lade kommunerne løse en opgave gennem folkeskolen, som er regeringens og Folketingets – nemlig at standse tilstrømningen og sende flygtninge hjem til lejre i nærområderne. Flygtninge skal ikke integreres, men kun være her midlertidigt. Lovforslaget er en discountløsning, som ingen har gavn af bortset fra kommunernes pengekasser. Det kommer til at gå ud over danske skoleelevers indlæring, fordi lærerne nu også skal til at håndtere dårligt indslusede asylbørn ved siden af de store udfordringer med mindre forberedelsestid, inklusion og folkeskolereform.

Enhedslistens, Alternativets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget efter deres opfattelse åbne for en forringelse af skoletilbuddet til de flygtningebørn, der kommer til Danmark. Partierne finder det stærkt kritisabelt, at der med lovforslaget åbnes for kommunale skoletilbud uden for rammerne af folkeskoleloven. Et sådant skoletilbud er efter partiernes opfattelse på kanten af grundloven og skaber med manglende krav til bl.a. holddannelse, klassestørrelser og kvalifikationskrav til lærerpersonalet risiko for, at undervisningen ikke vil stå mål med undervisningen i folkeskolen. Det kan både på kort og længere sigt vanskeliggøre flygtningebørnenes integration i det danske samfund, ligesom det vil kunne påvirke skoledagen negativt for andre børn, når flygtningebørnene senere skal inkluderes i den almindelige undervisning i folkeskolen.

Mindretallet skal samtidig beklage, at ministeren gennem en bekendtgørelsesændring vil hæve klasseloftet i modtagelsesklasser med op til 50 pct. og øge det mulige spænd over

klassetrin fra tre til fem, da sådanne ændringer må forventes at forringe elevernes udbytte af undervisningen i modtagelsesklasserne.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL, ALT, RV og SF), tiltrådt af et *mindretal* (DF):

Ny paragraf

1) Efter § 20 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Folkeskolelovens § 28 gælder tilsvarende for særlige tilbud om grundskoleundervisning.«
[Krav til lærer kvalifikationer]

Til § 21

2) I *stk. 2* ændres »31. juli 2021« til: »31. juli 2019«.
[Fremrykning af tidspunkt for ophævelse af loven]

Af *ministeren for børn, undervisning og ligestilling*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, LA og KF):

Ny paragraf

3) Efter § 21 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1534 af 11. december 2015, foretages følgende ændring:

1. I § 33, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »i en kommunal international grundskole«: », i et kommunalt særligt tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge«.

[Lovteknisk konsekvensændring]

Af et *mindretal* (EL, ALT, RV og SF), tiltrådt af et *mindretal* (DF):

Ny paragraf

4) Efter § 21 indsættes som ny paragraf:

»§ 03. Ministeren for børn, undervisning og ligestilling afgiver en redegørelse til Folketinget om lovens virkning frem til den 1. maj 2017.«

[Fremrykning af tidspunkt for evaluering af lovens virkning]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

I lighed med de gældende regler for folkeskolen bør undervisningen varetages af læreruddannet personale. Opgaver, som ikke vedrører undervisning, kan varetages af andet kvalificeret personale. Hertil kommer, at der kan »ansættes personer med særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag« (jf. folkeskoleloven § 28, stk. 2).

Til nr. 2

Det særlige undervisningstilbud er en nødforanstaltning, som er udarbejdet, i lyset af at det ikke har været muligt at indhente forskningsmæssig viden og erfaringer fra praksis. Når viden og erfaringer efter tre hele skoleår er tilgængelig, ophæves loven, som eventuelt kan erstattes af anden lovgivning.

Til nr. 3

Med tilføjelsen af », i et kommunalt særligt tilbud om grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge« i folkeskolelovens § 33, stk. 2, 1. pkt., præciseres det, at un-

dervisningspligten også kan opfyldes i et kommunalt særligt tilbud om grundskoleundervisning. Den foreslåede ændring er af ordensmæssig karakter.

Til nr. 4

Af lovforslagets bemærkninger til § 21 fremgår det, at ministeriet vil sørge for, at der iværksættes en evaluering af loven i foråret 2019. Ændringsforslaget indebærer, at tidspunktet for evalueringen fremrykkes til foråret 2017, idet ministeren efter den 1. maj 2017 skal afgive en redegørelse til Folketinget for den hidtidige virkning af loven.

Evalueringen bør fremrykkes, idet de frie rammer for implementering af loven vil medføre en meget forskelligartet implementering af det særlige tilbud. I det lys er det afgørende hurtigt at skabe overblik over lovens anvendelse og udbrede kendskabet til gode og mindre gode erfaringer.

Redegørelsen sendes til Folketinget senest den 1. juni 2017. Evalueringen skal indbefatte en opsamling af tilgængelig viden på området med henblik på at forbedre integration og undervisning af flygtningebørn.

Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) nfm. Pernille Bendixen (DF) Marlene Harpsøe (DF) Dorthe Ullemose (DF)

Alex Ahrendtsen (DF) Marie Krarup (DF) Anni Matthiesen (V) Peter Juel Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V)

Louise Schack Elholm (V) Carl Holst (V) Jane Heitmann (V) Laura Lindahl (LA) Merete Riisager (LA)

Anders Johansson (KF) Annette Lind (S) Daniel Toft Jakobsen (S) Erik Christensen (S) Julie Skovsby (S)

Mattias Tesfaye (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Pernille Schnoor (ALT) Eva Flyvholm (EL) Jakob Sølvhøj (EL)

Carolina Magdalene Maier (ALT) Torsten Gejl (ALT) Lotte Rod (RV) Marianne Jelved (RV) Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 190

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra ministeren for børn, undervisning og ligestilling
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Henvendelse af 10/5-16 fra Danmarks Lærerforening
5	1. udkast til betænkning
6	Ændringsforslag fra ministeren for børn, undervisning og ligestilling
7	2. udkast til betænkning
8	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 190

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om kommentar til henvendelsen af 10/5-16 fra Danmarks Lærerforening, til ministeren for børn, undervisning og ligestilling, og ministerens svar herpå
2	Spm., om forældrene til et tosproget barn, der af kommunen henvises til et særligt tilbud om grundskoleundervisning, har ret til i stedet at få barnet indskrevet i folkeskolen, til ministeren for børn, undervisning og ligestilling, og ministerens svar herpå
3	Spm., om det foreslåede særlige tilbud om grundskoleundervisning vil kunne karakteriseres som et folkeskoletilbud, selv om det ifølge lovforslaget oprettes uden for rammerne af folkeskoleloven, til ministeren for børn, undervisning og ligestilling, og ministerens svar herpå
4	Spm., om forslaget indebærer en begrænsning af rettighederne for udlændinge under 25 år i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl., til ministeren for børn, undervisning og ligestilling, og ministerens svar herpå